

Eivät nekään yt:t jääneet viimeisiksi kuin satojen ihmisten osalta. Maailman kauneimman kaupungin julkisivuista oli syntynyt irvokkaita kulisseyttä, joiden ikkunoista paistoivat takana roikkuvat pilvet sekä yleinen toivottomuus. Kylmillä kaduilla kulki miehiä tyhjin vatsoin ja vielä tyhjemmin katsein. Muistamatta entisiä onnellisia vuosia, tai ehkä niitä ei heillä koskaan ollutkaan. Miehet olivat olleet ensin koulussa ja sitten antaneet kaikkensa työelämän kilvoittelussa. Yhdestä komennosta toiseen, ilman mahdollisuutta kasvaa omaan elämäänsä. He ovat yksin ja heitä on paljon. Nina kävelee joukossa kaksin. Hänellä on Liselotte. He ovat olleet toistensa ainoat kohta kuusi vuotta. Tyttö syntyi heti hiljaisuuden alettua kaiken toivon kaaduttua ympäriltä. Nyt he elävät kansanvallan tuen varassa, maailmassa, jossa kenelläkään ei ole valtaa, ei ainakaan yksinäisellä nuorella naisella. Pieni tyttö puristaa luottavaisena kättä, jonka omistaja ei muista miten luotetaan. - Tule, kulta, tule, Nina hoputtaa hiljaa. Niin hiljaa, ettei Liselotte varmaan edes kuullut. Hän seuraa äitiään tottelevaisesti, laihat keuhkot vinkaisevat aina muutaman askeleen välein. Nuorella tytöllä ei ole koskaan ollut kokemusta muunlaisesta elämästä, maailma on aina ollut tällainen hänelle, joten Liselotte osaa katsoa eteensä luottavaisesti. Ninan elämä on edennyt toiseen suuntaan. Kasvaessaan naiseksi Nina uskoi tulevaisuuteen. Viimeisin lamakäänne oli jo tapahtunut, mutta sitä ei huomannut kauniin kaupungin pääkonttoreissa ja yökerhoissa. Tanssisalit loistivat, kaikkea oli yltäkyläisesti ja nuoret tiikerit olivat komeita. Yhden päällikön hampaat olivat loistaneet niin valkoisina, että Nina hengästyivät vain niitä katsellessaan. Silloin hän oli ollut vielä teini-ikäinen tyttö. Jokaisella oli pää pystyssä ja elämä edessä. Puvut olivat räätälin tekemät, sillä komealla päälliköllä paremmin leikattu kuin hänen ikäiselleen olisi kuulunutkaan. Itse johtaja oli kertonut hänestä puheissaan ja tanssiaisten tunnelma oli pyöräyttänyt viiniä enemmän. Nyt ainoa, mikä pyöräyttää, on nälkä. Nina ei tarvitse korsettia. Liselotten käden luut hankaavat äitinsä luihin. Kävelykadun kahviloita ei ikuisesti jatkuva lamakaan ole saanut tyhjennettyä. Leivoslautasia ei kuitenkaan näy kenenkään edessä, ainoastaan kuppeja. Monet koettavat venyttää latteaan tuntien mittaiseksi tuuleksi menneisyydestä. Ajasta, jolloin saattoi herkutella ja nauraa, elää kaunistaa elämää. Liselotte katselee terasseja toiveikkaana, haaveilee pienestä onnen hetkestä. Joskus täältä on saanut herkkuja, joita ei kotipöydässä näy. Tänäpä ei tuttuja ja kutsuvia kasvoja kuitenkaan näy. Kukaan ei katso kohti ja pieni tyttökin menettää tulevaisuuskonsa hetkeksi. - Toffeeomenia, ostakaa toffeeomenia. Herkullisia toffeeomenia. Myyjän kädet tärisevät kohotetun omenan painosta. Nuoren miehen ryhti on kumara ja kun hän yskii, vapistukset läpäisevät koko ruumiin. Mies ei ole vielä täyttänyt kolmeakymmentä vuotta, mutta on jo elänyt yhden elämän. Liselotte kääntää kasvonsa pyytävänä äitiinsä, joka yrittää olla huomaamatta. Hänellä ei ole enää edes kolikoita, eikä silläkään olisi merkitystä. Omenat maksavat sataasia tai tuhansia, sellaista rahaa hänellä ei ole ollut ainakaan kahteen vuoteen. Nina pitää tyttärensä kädestä tiukemmin, vetää hänet houkutuksen ohi. Liselotte tottelee, kuten aina. Tyttö tietää, että itkusta ei ole hyötyä. Nina itkee sisäänpäin. Heillä kahdella ei ole varaa enää edes kyyneliin. - Sinä olet niin kiltti, äidin rakas tyttö. Sinä olet äidin prinsessa, Nina sopottaa itseksensä. Muutama ohikulkija katselee heitä säälien. Pientä tyttöä liian suuressa takissa, jonka rei'istä vain osa on paikattu. Vain hieman suurempaa tyttöä, joka puhuu itseksensä pää kumarassa. Elämä pystyy notkistamaan ylpeimmänkin selkärangan. Puisto on kaunis, nurmelle ja kasveille ei ole tämäkään aika mahtanut mitään. Ihmiset eivät ole pystyneet syömään ruohoa, vaikka monet ovat sitäkin koettaneet. Siellä täällä seisoskelee rykelmiä hakemassa lohtua toisistaan. Iloiset äänet puuttuvat, harvat ulkona olevat lapsetkin vain istuskelevat. Ikuiset lehmukset heittävätkin varjoja ja aurinko vilahtelee hetkittäin pilvien lomasta. Maisema korostaa luonnon ylivoimaa ihmisestä, rakennukset elottoman voittoa elämästä. Nina kuulee jousikvartetin virittelevän soittimiaan

puistossa. Heilläkään ei ole ollut työpaikkaa moniin vuosiin. Vain musiikki tuo iloa tai sitten kyse on tottumuksesta. He soittivat filharmonikoissa, harjoitukset olivat iltapäivisin juuri tähän aikaan, kahdelta. Nyt kvartetti soittaa puiden varjossa ja kaikkien suru vähenee hieman. Näiden miesten henkiset veljet soittivat Titanicissa lohtua matkustajille, joilla ei enää muuta ollut. Soittajat eivät puhu vanhoista ajoista, vaikka jokainen muisteleeekin niitä. Varmat virat ja konsertteja toisensa jälkeen, helppoa elämää. Kuukausittaista palkkaa sen tekemisestä, mikä on heidän elämänsä. Nina istuu ja kuuntelee. Liselotte hypähtelee nurmikolla paljain jaloin. Tänä on sittenkin riittävän lämmintä, eikä Liselotten yskä ole yhtä hakkaavaa kuin tavallisesti. Musiikki rakentuu heidän ympärilleen ja luo uudet kulissit, joissa elämä on hieman helpompaa. Hartiat laskeutuvat, rintakehä nousee. Siniset suonet voimistuvat kalpeissa käsissä, valtimoissa näkee sydämen nytkytyksen. Nina kumartuu ja nykii innokkaasti kenkiensä nyörit auki. Riisuu ne, ja sukatkin. Luisevat polvet näkyvät ohuiden pohkeiden päällä, mutta Nina ei välitä. Hän huolehtii sukista hellästi kuin Liselottesta. Rullaten, varovasti. Ne ovat hänen viimeisensä, vielä parsimattomat. Kun nämä rikkoutuvat, Nina tietää joutuvansa kohtaamaan seuraavan talven ilman sukkien lämpöä. Viritysmusiikki vaihtuu alkusoitoksi. Laskostetut sukat asettuvat varsikenkien sisään. Nina ei kuule mitään muuta kuin jousien pehmeän valituksen. Yksittäisen jousen ääni on surullinen, mutta musiikki on onnellista. Se on pulppuavaa menneen ajan sointia. Liselotte pyörii suu auki; voi olla, että hän huutaa tai nauraa, mutta ääntä ei kuulu. Häiriöiden paikka ei ole täällä, ei nyt. Ainakaan tyttö ei yski juuri nyt. Nina ottaa nurmikolla varovaisia askelia. Hän tuntee, miten ruohonkorret ovat liukkaita, pikkuisen kosteita aamuisesta sateesta. Ne pistelevät hellävaroin. On helpottavaa tuntea edes jotain, ei vain jatkuvaa turtumusta ja pelkoa tulevasta. Tunto saa hänet elämään lapsuuttaan, huoletonta juoksentelua vihreillä laitumilla lehmien keskellä. Aurinkokin oli lapsena sama, mutta silloin se lämmitti. Strauss puhuu, kertoo rakkaudestaan Tonavalle. Soittajat ovat tulkkeja. Ensin kappale vyöryy hitaasti, aivan kuin joki itse Wienin läpi. Raskaana ja odottavana. Sitten vauhti kiihtyy ja pyörteitä tulee pintaan. Kokeneet muusikot saavat tänäänkin tuttuun kappaleeseen jotain uutta, virta ei ole koskaan aivan samanlainen. Nina on usein ajatellut lähtevänsä uimaan, mutta Liselotte on pitänyt hänet pinnalla. Joskus äiti miettii, pitäisikö heidän lähteä yhdessä, mutta sitten Liselotte on katsonut häntä silmiin ja Nina on jaksanut vielä yhden päivän. Vartalo keinuttaa Ninaa. Hän tanssii rakkauttaan siniselle joelle. Vasen, oikea, vasen. Oikea, vasen, oikea. Polvet ovat pehmeitä, pyörimisvauhti kova. Suoraan eteen, ympäri, eteen, ympäri. Kääntyen vasempaan, kääntyen oikealle. Ninan kädet leijuvat vartalon ympärillä, jatkavat ruumiin rytmiä. Hän tuntee viejän oikean käden vasemmalla lavallaan, muistaa komean päällikön lämpimän kosketuksen ja hohtavan valkoisen hymyn. Lantion keinuntaa. Kädet luovat illuusion nousuista ja laskuista, vaikka ne ovatkin koko ajan samassa asennossa. Käsivarret seuraavat vartalon luomia kaaria, jotka saivat vanhemmat naiset joko katsomaan vihaisina tai ihaillen, omasta elämänsä katsomuksesta riippuen. Kaikki nuoret leijonat katsoivat kohti jo ensimmäisen tanssin aikana, se komeinkin. Kädet eivät liiku nytkään, vaan Nina. Tai sitten hän on paikallaan ja maailma pyörii Ninan ympärillä. Nyt, täällä, todellisessa elämässä, raskaat vuodet ovat vasta tulossa, eikä kukaan aavista, miten ne satuttavat sitten joskus. Nina näkee upeat puvut, naisten muodikkaat mekot ja korujen kokoelman. Puhe on pidäteltyä kuiskuttelua. Kaikkien silmät kohdistuvat häneen, musiikki soi vain hänen ympärillään. Se komeakin päällikkö hymyilee luunvalkoisilla hampailla. Suulla, joka maistui suklaalta. Strauss soittaa vain hänelle, aaveena menneisyydestä. Neljän taiturin sormien Ninalle luomassa todellisuudessa. Nina lentää, pyörii, laulaa onneaan taivaalle pää takakenossa. Liselotte juoksahtelee iloisena äitinsä jaloissa. Hypähtelee kuin koiranpentu, lähellä mutta erossa. Tyttö yskii välillä syvältä rinnasta,

mutta silti hän jaksaa hyöriä. Tyytyväisenä siitä, että äiti ei itke. Puistoon on aina kiva tulla, kun täällä he voivat leikkiä yhdessä, tyttö ja hänen vain vähän vanhempi äitinsä. Miesjoukko nuokkuu puistossa, jossa he viettävät melkein kaiken aikansa. Pullo kiertäisi joukossa, jos heillä olisi siihen varaa. Kasvot ovat arpisia ja parrat ovat muuttaneet nuoret piirteet tuntemattomiksi. Niiden läpi ei näe enää edes kauniita luunvalkoisia hampaita. Kaikilta puuttuu tarkoitus ja elämä. Silmät ovat nukkuneet pitkään tylsyydessä, joillain jo ennen viimeisten ytt:iden helvettiä. - Katsokaa, tanssiva keijukainen. - Niin kaunis, niin herkkä. - Kun tuollaista näkee, niin... Mies ei pysty jatkamaan. Hän nielaisee ja pyyhkäisee silmiään tyhjän hihan suulla. - Enkeleitä, kuuluu paksuimman parran takaa epäselvästi. Kukaan ei voi nähdä hänen kipuaan. Hänestä näkee vain arvet siinä, missä tukka kerran lainehti ja nuori kaunis tyttö niitä silitti, tämän saman musiikin loputtua. Miehet katsovat tanssijaa ja kuuntelevat lapsuuttaan. Hekin juoksivat lapsina puistossa paljain jaloin, kaikki. Pyörätuoli keinahtaa muistoista. Myöhemmin nuorukaiset tulivat koulupäivänsä jälkeen puistoon. Ensin leikkimään, sitten vislailemaan tytöille, vähän vanhempina jakamaan viinipullon ja syömään niin valkoista leipää, etteivät enää usko sellaista olleenkaan. Katsomaan, kun neidit kävelivät ohi äitiensä kanssa yhtä kiinnostuneina kuin pojat, mutta hyvän kasvatuksen kahlitsemina. Parrakkain mies muistaa sinisen juh lamekon. Suklaan, jota hän maistoi ennen nuoren naisen raikasta suudelmaa; hameen kahinan heidän istuutuessaan yhteiselle penkille. Hän muistaa myös tytön valkoisen ihon tuoksun, koska se oli viimeinen ihana aistimus ennen ikuista tuskaa. - Tuollaiselta enkelit näyttävät. - He ovat onnellisia, ihania. Aivan ihania. Kaunis, sininen Tonava lopettaa juoksunsa soittajien hiljentyessä ja Nina kaatuu maahan voipuneena. Kaikkensa tanssineena. Liselotte hyppää makaamaan äitinsä päälle ja nauraa. Hetken nainen ja tyttö telmivät, halailevat ja suutelevat. Läheltä katsoen Liselottessa on paljon samaa kuin isässään, hampaatkin ovat täydelliset. Luunvalkoiset. Hiukset laineilla kuin äskeinen rauhaton joki. Nina jää vain makaamaan selälleen ja tytär lepää hänen rinnallaan, naurun kyyneleet kastelevat äidin puvun litteää miehustaa. Aurinko katselee oksien lomasta kahta keijukaista. Miehetkin katselevat ja kyyneleet täyttävät usean katseen tyhjyyttä. Ilon ja menetyksen, sen kaiken, mitä olisikaan voinut olla, kyyneleet.